

Liberecký (Kraj Liberecký)

Uran: těžba už je na dosah

13. října 2009

Pro novou energetickou koncepci státu je tato surovina důležitá. Lidé se bojí zničení Podještědí Osečná - Zahájení těžby uranu v Podještědí je nejbližší v historii. Souvisí s nově připravovanou energetickou koncepcí státu, kterou dnes představí ministerstvo průmyslu a uran je pro ni důležitý.

Start jeho těžby by se kromě jiných lokalit týkal i okolí Osečné. Proti protestují obyvatelé okolních obcí a ekologičtí aktivisté. Upozorňují na to, že zahájení těžby přinese celému okolí jen zkázu.

„Bojíme se toho, že se zahájením těžby dojde nejen ke zničení krajiny, ale i k vykořenění lidí. Protože se budou zabírat nové vesnice a nastanou obrovské demografické změny také díky novým přistěhovalcům. Nejhorší nebezpečí ale vidíme ve zničení zásobníků spodní pitné vody. Jsou tu páté největší v Evropě,“ uvedl Josef Jadrný ze sdružení Naše Podještědí.

Česká vláda měla včera na svém zasedání jednat o větším využití domácího nerostně-surovinového bohatství. Bod týkající se prolomení těžebních limitů sice úřednická vláda premiéra Fischera odsunula, k nové energetické koncepci se přesto vrátí. Premiér totiž českým poslancům slíbil, že se jeho vláda novými limity těžby nebude zabývat.

„I proto jsem přerušil projednávání. Nicméně ministerstvo průmyslu a obchodu připravuje státní a energetickou koncepci. Ta nevydrží být dlouho v šuplících neprojednávána až do jarních voleb. Bude podrobena důkladné všeobecné debatě. V této souvislosti se k tomu materiálu budeme vracet,“ řekl včera premiér Jan Fischer.

Nakolik je reálné, že se v Osečné začne těžit uran, nechtěl přiblížit ani mluvčí ministerstva průmyslu a obchodu. „Aktualizace státní energetické koncepce uran řeší. Stejně, jako jiné energetické zdroje, které jsou v České republice k dispozici. Z tohoto hlediska nemá smysl se dívat na jednotlivé energetické zdroje jako klíčové nebo méně klíčové. Uvést, kdy by se mohlo začít v Osečné těžit, je ale předčasné,“ komentoval mluvčí ministerstva průmyslu a obchodu Tomáš Bartovský.

Členové z protestujícího sdružení Naše Podještědí ale tvrdí, že stát na obnovení těžby uranu jednoznačně prodělá. A to hned dvakrát.

Podle odpůrců stát nevydělá

„Ceny uranu jsou tak nízké, že jakákoliv těžba může být ekonomickým přínosem jen v případě, že se nebude sanovat zničené území,“ říká za sdružení Josef Jadrný. „Bojíme se toho, že stát investuje do těžby, zničí spodní vodu, celé území a pak ještě bude dávat peníze do sanace. Přejdeme o obrovské zdroje pitné vody a ještě o peníze, protože stát nevydělá,“ dodal.

Kolem uranu dřímajícího v zemi v okolí Osečné „obchází“ stát už dlouho. Loni v dubnu jeho snahy vyvrcholily vyhlášením chráněného ložiskového území Osečná-Kotel. Podle aktivistů to byl předstupeň k plánované těžbě.

„Těžba uranu představuje nevratný zásah do ekosystémů, je spojena s produkcí vysokého objemu radioaktivních a dalších toxických odpadů. Jejich likvidace vždy ovlivní životy současných obyvatel i budoucích generací,“ upozornila Hana Gabrielová z ekologického sdružení Calla.

Ekologové se v souvislosti se zamýšleným obnovením těžby uranu v oblasti Osečná - Kotel bojí, že dojde ke zničení nebo ohrožení zdrojů vysoce kvalitní pitné vody Severočeské křídy. Tu přitom nařizování vlády stanovilo jako „chráněnou oblast přirozené akumulace vod“. Jde o jeden z nejvýznamnějších středoevropských zdrojů kvalitní pitné vody o objemu 3 miliard na metr krychlový.

Kvůli těžbě uranu došlo přitom už v minulosti nejen ke změně hladin a proudění podzemních vod, ale také jejich kvality. „Pro tyto změny se na základě dostupných pramenů hledá obtížně analogie i ve světovém měřítku,“ tvrdí Gabrielová.

Právě hlubinná těžba by mohla podle ekologů ohrozit zdroje spodní vody. V oblasti se přitom nacházejí i Lázně Kundratice. „Obnovení těžby by patrně odradilo klienty lázní. Reálně ale také hrozí, že by vyschla rašeliniště, která lázně využívají k léčbě. Těžba by také samozřejmě zničila panenskou přírodu a pitnou vodu,“ obává se místostarostka Osečné Jarmila Bláhová.

Země plná kyseliny Představitelé státního podniku Diamo už vloni uvedli, že k obnovení těžby uranu v kraji jednou určitě dojde. „Že se na Českolipsku bude znovu těžit, je podle mě zřejmé na sto procent. Otázka je, kdy to bude. Dá se předpokládat, že do dvaceti let,“ řekl loni v květnu Jiří Jež, generální ředitel Diama. Krátce nato společně s tehdejším ministrem průmyslu a obchodu Římanem poklepal na základní kámen stavby, ve které budou technologie na likvidaci podzemního jezera kyseliny sírové. Jezero kyseliny se u Stráže pod Ralskem vytvořilo právě kvůli těžbě uranu. Takzvaná hydrochemická těžba tu probíhala třicet let od roku 1967.

Česká republika nemá prostředky pro konverzi uranové rudy. Nedokáže ani uran obohacovat a vyrábět palivové články pro tuzemské jaderné elektrárny. „Jediný možný způsob nakládání s uranovým koncentrátem vyrobeným v České republice je kromě jeho uskladnění prodej na zahraničních trzích. Těžba tuzemského uranu tedy nemá žádné pozitivní účinky na energetickou bezpečnost a soběstačnost země,“ uvedla Gabrielová.

* Protest Odpůrci píší premiérovi (...) Důkazem opakovaných chyb z historie naší země je neúnosná ekologická zátěž v podobě kontaminace spodních vod kyselinou sírovou v objemu Slapské přehrady. (...) Výnosnost těžby je zde jedna z nejhorších v porovnání s jinými ložisky ve světě a po započítání ekologických škod se ekonomicky nemůže nikdy vyplatit. (...) Ve veřejném zájmu je ochrana jedné z nejvýznamnějších zásobáren pitné vody v Evropě, která by byla těžbou uranu nenávratně zničena. Zdroj: www.nasepodjestedi.cz

Regionální mutace | Mladá fronta DNES - liberecký kraj

Autor:

- ADAM PLUHAŘ